

A Citgo eladása nagy veszteség Venezuelának

Clara Fernandez Saralegui

DOI: 10.14267/VILPOL2024.05.14

Venezuela küzdelme a CITGO Petroleum Corporation [1] tulajdonjogáért küszöbön áll.

A CITGO jelenleg az amerikai székhelyű PDV Holding, egy Delaware-ben bejegyzett, texasi székhelyű, de érdemi tevékenységet nem folytató holdingvállalat közvetett leányvállalata. A venezuelai kormány jogi lépéseket jelentett be a felszámolási, árverezési folyamatban résztvevők ellen, mivel a vállalatot több mint 20 milliárd dollárnyi adósság terheli.

Hugo Chávez [2] volt elnök annak idején elrendelte a venezuelai és külföldi vállalatok kisajátítását, figyelmen kívül hagyva számos nemzetközi szerződést. Ennek következtében sok vállalat nemzetközi választott bírósághoz fordult, aminek során az ICSID (International Centre for Settlement of Investment Dispute, World Bank Group) és a Világbank jogosnak találta követelésüket. Ezek a szervek arra kötelezték Venezuelát, hogy kártalanítsa a kisajátított vállalatokat. Ezt követően több cég az amerikai bíróságok elé vitte ügyét, különösen Delaware-ben, ahol egy szövetségi bíró elrendelte a CITGO részvényeinek árverését, hogy a hitelezők behajthassák tartozásaikat.

A venezuelai kőolajipari minisztérium kérte az eladás leállítást, mivel a CITGO az állam egyik legfontosabb külföldi érdekeltsége, ezért az amerikai leányvállalat elvesztése súlyos következményekkel járna, mivel a CITGO-nak hét nagy finomítója van az Egyesült Államokban, és érdekelt az egész országot átszelő csővezetékekben. Ez az infrastruktúra lehetővé tette Venezuela számára, hogy belföldön termeljen olajat, azt az USA-ban vagy Venezuelában finomítsa, csővezetékeken keresztül visszajuttassa és a benzinkutakon értékesítse. A CITGO árverését 2024. július 29-re tervezik, ami egybeesik a venezuelai választásokkal. A kormány arra törekszik, hogy újratárgyalja adósságait, hogy azokat rendben ki tudja fizetni.

A Petróleos de Venezuela (PDVSA), a venezuelai állami olajtársaság a PDV Holding részvényeinek 100%-át birtokolja. A Nicolás Maduro [3]-reztim továbbra is ellenőrzi a PDVSA állami vállalat működését, a CITGO jelenleg nem tudja feldolgozni a PDVSA által termelt nyersolajat, és nem játszhat semmilyen szerepet a venezuelai olajágazatban.

A Reuters évekkel ezelőtt arról számolt be, hogy a CITGO sakk-mattban van. Valóban, a vállalat eladásáról szóló viták közel egy évtizede tartanak. 1986-ban a PDVSA megvásárolta a CITGO Petroleum 50%-át, a fennmaradó részvényeket pedig 1990-ben szerezte meg. A felvásárlás célja az egyik legfontosabb amerikai piac kihasználása volt. Az eladás okára két magyarázat van eddig, az egyik a venezuelai kormány készpénzszükséglete a fizetési mérleg hiányának enyhítésére és a másik a CITGO gyenge teljesítménye. Venezuelának a világ egyik legnagyobb költségvetési hiányával kell szembenéznie, mivel a csődbe ment kormány a teljes olajiparból származó bevételt állami kiadások fedezésére fordítja.

Továbbá Jorge Toledót, amerikai állampolgárt és olajipari vezetőt 2017-ben Venezuelában letartóztatták öt másik CITGO-vezetővel együtt, pénzmosás vádjával, alaptalanul. A CNN nyomozása hiteltelenítette a Maduro-rezsim vádjait. Ezek a „Citgo 6” néven ismert vezetők éveket töltöttek börtönben, amíg egy októberi, Biden elnök által aláírt fogolycsere nem biztosította a szabadon bocsátásukat.

Egy ilyen politikai és gazdasági környezetben, amelyről köztudott, hogy erősen polarizált és sok kihívást tartalmaz, Venezuela hat évre választ elnököt. Fontos, hogy tíz elnökjelöltből nyolc belegegyezett, hogy elfogadja a Nemzeti Választási Tanács által kihirdetett eredményeket.

Az olajipar jelentősen befolyásolja Venezuela makrogazdasági mutatóit, ami az úgynevezett „holland betegséghez” vezet. Ez a kifejezés a 60-as évek Hollandiájából származik, és az olajfüggőség káros hatásait írja le. Ennek oka a termelési szerkezet drasztikus eltolódása, az új természeti erőforrásokból származó gazdasági növekedés, ami mögött a nemzetközi olajárak emelkedése volt, különösen az 1973-74-es és 1979-es olajár-sokkok idején. A betegség tünetei közé tartozik a valuta túlértékeltsége, az államapparátus növekedése, a masszív kormányzati kiadások, a támogatások, az adósságfelhalmozás, a csökkenő ipari termelés, az alacsony termelékenység, az inflációs nyomás, a gyenge versenyképesség, a csökkent mezőgazdasági tevékenység, a nem olajjal kapcsolatos export csökkenése, a súlyos szabályozás és a jövedelmi egyenlőtlenségek.

Irodalomjegyzék

<https://www.reuters.com/business/finance/financial-alliances-build-citgo-share-auction-enters-last-mile-2024-06-17/> Letöltés ideje:

<https://www.citgo.com/getmedia/528fcc9b-b1a4-4d4b-b083-1f79ea9278ae/2021-CITGO-Annual-Report.pdf> Letöltés ideje:

Jegyzetek

[1] A Citgo Petroleum Corporation vagy a Citgo egy egyesült államokbeli székhelyű üzemanyagok, kenőanyagok, petrokémiai anyagok és egyéb ipari termékek finomítója, szállítója és forgalmazója. Alapítója Henry Latham Doherty 1910-ben alapította a vállalatot, amely székhelyeje Houstonban, Texasban van az Egyesült Államokban. A 113 éves cég közel 40 éve Venezuela tulajdonában. Az Egyesült Államok az elmúlt négy évben megvédte a Citgo Petroleum olajfinomítót azoktól a hitelezőktől, akik több milliárd dollárnyi követelésért akarták lefoglalni. A hitelezői igények, az aukció várhatóan a houstoni székhelyű céget riválisok vagy befektetők kezébe adja.

[2] Hugo Rafael Chávez Frías (Sabaneta, 1954. – Caracas, 2013.) venezuelai katona, politikus. A Venezuelai Köztársaság 52. elnöke volt haláláig, 1999. február 2-ától 2013. március 5. között.

[3] Nicolás Maduro Moros (Caracas, 1962. –) venezuelai politikus, 2013 óta a Venezuelai Bolívari Köztársaság elnöke.